

Рішення науково-освітньої конференції

НООСФЕРА ТА ІННОВАЦІЙНА КУЛЬТУРА СУСПІЛЬСТВА

Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення НАНУ

12.03.2005р.

На конференції були присутні:

М.Щербак, академік НАНУ, директор Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення НАНУ. **О.Митропольський**, чл.кор.НАНУ д.геол.н., професор, заст. директора Інституту геологічних наук НАНУ, **М.Якимчук**, чл.кор.НАНУ, професор, директор ЦММН про Землю ІГН НАНУ, **В.Емельянов**, д.геол.н. Президія НАНУ, **М.Шикула**, д.с.-г.н., професор, академік УЕАН, зав. кафедрою Національного аграрного університету України, **В.Загнітко**, д.геол.-мін. н., ІГМР НАНУ, **О.Брик**, д.фіз.-мат.н., Інститут геохімії навколишнього середовища НАНУ, **В.Березовський**, д.мед.н., професор Інституту фізіології інституту ім. О.О.Богомольця, **Г.Дашкієв**, ст.н.с. Інститут Кибернетики НАНУ. **Г.Пустовіт**, к.п.н., вч. секретар від. теорії та педагогіки Академії педагогічних наук України, **В.Соловійов**, к.т.н., **О.Попович**, к.фіз.-мат.н. Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М.Доброва НАНУ, **В.Гриценко**, к.геол.-мін.н., доцент, Київського національного університету, **Л.Міщенко**, к.фіз.-мат.н., Санкт-Петербург, університет, **О.Кислова**, секретар Комісії НАНУ з розробки спадщини академіка В.І.Вернадського, **Я.Бушак**, ст.н.с., Інститут геологічних наук НАНУ, **В.Джелалі**, директор Укр.центру СОНІС, **О.Мороз**, ст.н.с. Інституту філософії НАНУ, **О.Бикова** – аспірант, Національний аграрний університет України, Л.Дудла, директор центру «АОУМ», **Т.Махиня**, Товариство охорони пам'яток, **Л.Черненко**, пров. інж. Інституту проблем матеріалознавства, **Р. Миленкова**, аспірант, Українська академія банківської справи, каф. іноз. мов, **В.Белявська**, етнограф, Культурно-просвітницький центр м.Ніжин, **О.Трачук**, Голова Товариства Коло-Ра, **Т.Мироновська**, журналіст, **О.Паламар**, оператор TV “Ноосфера” та інші.

Головною метою проведення конференції було обговорення у широкому колі представників наукових та освітніх закладів, громадських організацій та окремих фахівців стану та перспектив розвитку інноваційної культури у світлі сучасних уявлень про ноосферу.

Заслухавши і обговоривши доповіді із основних аспектів цієї теми, учасники конференції констатують, що інноваційна культура українського суспільства в порівнянні із розвинутими країнами Європи та світу знаходиться на низькому рівні. Причинами такого стану зокрема є:

- Нерозвиненість в освітніх програмах українських учбових закладів, починаючи з початкових рівнів. Відсутність світосприйняття науково-технологічного прогресу як важливої складової ноосфери в трактуванні В.І. Вернадського.
- На державному рівні наука трактується переважно як соціальна, тобто витратна сфера діяльності. Майже не звертається увага на вирішальну економічну функцію науки.

- Лише декларативно проголошується курс на створення і впровадження в видобувних, переробних та виробничих галузях новітніх наукоємних ресурсозберігаючих та безвідходних технологій. В результаті в складі вітчизняного експорту переважає низькотехнологічна продукція.
- Низьким залишається рівень екологічного моніторингу довкілля, особливо в галузях видобування та переробки мінеральної сировини, сільського господарства. Інформація про рівень екологічної безпеки не розповсюджується в ЗМІ належним чином.
- Відсутність практики державних замовлень щодо вдосконалення організації науки, розвитку наукової бази сучасної освіти свідчить про те, що урядові структури не розуміють значущості розвитку наукової сфери для формування сучасної національної ідеї, формування патріотичного становлення до місця України в сучасному глобалізованому світі.
- Відсутній єдиний підхід до формування в Україні системи інноваційної культури, зокрема не приділяється належної уваги світоглядним процесам, впливу інноваційної культури на гуманітарні сфери науки, розвиток духовної спадщини нації.

Учасники конференції висловили пропозиції для покращення ситуації:

- Підвищити роль творчої особистості, забезпечити раннє виявлення, розвиток і використання талантів в науці і створити сприятливі умови для прискореного і повного розкриття наукових і організаційних здібностей молодих кадрів науки;
- Запропонувати органам виконавчої влади забезпечити навчальні заклади всіх освітніх рівнів акредитації підручниками та посібниками з інноваційної та ноосферної освіти. Видати навчальний посібник з ноосфери В.І.Вернадського;
- Просити Міністерство освіти і науки України при інститутах та університетах створити лабораторії впровадження інновацій та вчення про ноосферу В.Вернадського в освіту;
- Звернути увагу виконавчої влади на необхідність практикувати державне замовлення на впровадження кращих результатів наукових досліджень у виробництво та суспільство;
- Розробити та забезпечити фінансуванням державну Програму розвитку наукового (геологічного, краєзнавчого, археологічного, фольклорного та інших) міжнародного туризму;
- Опираючись на європейський досвід, забезпечувати на інноваційній основі створення Геопарків, Археопарків, Фольк-етнопарків та природничих заповідників в Україні;
- Розробити державні Програми сталого використання природних та інтелектуальних ресурсів України;
- При Кабінеті Міністрів України створити громадський міжгалузевий центр інновацій з делегуванням (за згодою) представників від всіх інститутів національної та галузевих академій наук;
- Встановити граничний вік та конкретні терміни перебування на керівних посадах, залучення молоді до керівництва науковими підрозділами, лабораторіями, творчими колективами та проектами;
- Постійно проводити перепідготовку керівних кадрів виконавчої і законодавчої гілок влади та викладачів різних рівнів освіти з метою підготовки

фахівців, здатних сприймати, оцінювати та впроваджувати найновіші досягнення науки і техніки.

Виходячи з цього, учасники конференції пропонують:

1) Структурувати концепцію інноваційної культури – складової ноосферного розвитку суспільства та умовно виділити окремі блоки:

- Світоглядний,
- Інформаційний,
- Освітньо-просвітницький,
- Юридичний,
- Аграрний,
- Мінерально-сировинний,
- Технологічний,
- Економічний,
- Етичний,
- Еколого-валеологічний,
- Історико-культурний та туристичний.

2) Сформувати з фахівців різного фаху (геологів, біологів, істориків, філософів, медиків, аграрників, мистецтвознавців, екологів, тощо) ініціативну групу із розробки концепції Державної програми розвитку інноваційної культури суспільства.

3) Просити Міністерство освіти і науки України розглянути питання створення проблемних лабораторій впровадження інновацій при інститутах та університетах України.

4) Протягом шести місяців розробити концепцію та відповідну пояснювальну записку і подати ці документи в Комісію з питань науки Верховної Ради України та Кабінет Міністрів України.

5) Створити редакційну колегію та опублікувати матеріали конференції до 1.06.2005р.

6) Висвітлити роботу конференції в засобах масової інформації.

7) Висловити вдячність Посольству Канади та співробітникам Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення НАНУ за підтримку організації конференції.